

بررسی روند رشد ماهانه شاخص کل قیمت نشان می‌دهد که بیشترین بازده ماهانه بورس در آذر ماه با رشد شاخص به میزان ۱۴/۸ درصد رخ داد. بجز در ماه‌های اردیبهشت، خرداد، تیر، مرداد و اسفند، در سایر ماه‌های سال ۱۳۹۱ بازده ماهانه سرمایه‌گذاری در بورس رشد مثبت داشت. بررسی روند رشد ماهانه شاخص مالی طی سال ۱۳۹۱ نشان می‌دهد که بیشترین بازدهی در مهر ماه به میزان ۴/۴ درصد و بیشترین افت شاخص مالی در تیر ماه به میزان ۴/۶- درصد حاصل شد.

بیشترین بازدهی ماهانه شاخص صنعت در آذر ماه و به میزان ۱۷/۷ درصد بود. در سایر ماه‌های سال نیز بجز اردیبهشت، خرداد، تیر، مرداد و اسفند ماه شاخص صنعت رشد ماهانه مثبت داشت. بیشترین افت شاخص صنعت در تیر ماه به میزان ۴/۳- درصد بود.

شورای عالی بورس و اوراق بهادار و سازمان بورس و اوراق بهادار مجموعه‌ای از ضوابط و دستورالعمل‌ها را در سال ۱۳۹۱ به شرح ذیل تدوین و تصویب کردند:

- ضوابط برگزاری دوره‌های آموزش حرفه‌ای و صدور گواهی‌نامه کاربردی توسط کانون کارگزاران بورس و اوراق بهادار

در سال ۱۳۹۱، شاخص کل بورس اوراق بهادار تهران از ۲۵۹۰۵/۶ واحد در ابتدای سال به ۲۳۷۸۷/۳ واحد در هجدهم مرداد ماه رسید که نسبت به پایان سال ۱۳۹۰ به میزان ۸/۲ درصد کاهش داشت. در تاریخ مذکور، قیمت اکثر سهام شرکت‌های بورسی به حداقل خود رسید و نسبت قیمت به درآمد انتظاری (P/E) کل بورس که در پایان سال ۱۳۹۰ برابر ۶/۰۵ واحد بود به ۴/۴۹ واحد کاهش یافت. پس از این تاریخ، شاخص‌های بورس با روند صعودی همراه بودند. در پایان سال ۱۳۹۱، شاخص کل بورس با رشد ۴۶/۸ درصدی نسبت به ابتدای سال همراه بود.

به طور کلی در سال ۱۳۹۱، همه شاخص‌های قیمتی نسبت به سال گذشته با افزایش همراه بودند. در این میان، شاخص‌های «بازار دوم» و «صنعت» بیشترین رشد به میزان ۸۲/۹ و ۵۸/۹ درصد را در میان شاخص‌های قیمت دارا بودند.

شاخص سهام شناور آزاد که با هدف محاسبه وزن موثر شرکت‌ها براساس درصد سهام شناور آزاد مورد محاسبه قرار می‌گیرد، با افزایش ۳۵/۴ درصدی از ۳۲۹۴۶/۳ واحد در پایان سال ۱۳۹۰ به ۴۴۶۲۰/۳ واحد در پایان سال ۱۳۹۱ رسید. شاخص مذکور در سال قبل ۱۲/۹ درصد رشد داشت.

- دستورالعمل برگزاری دوره‌های آموزشی بازار سرمایه
- دستورالعمل کنترل‌های داخلی ناشران پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران
- دستورالعمل صندوق تضمین تسویه معاملات بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران
- دستورالعمل عرضه اوراق اختیار فروش تبعی
- دستورالعمل معاملات کالا و اوراق بهادار مبتنی بر کالا در بورس انرژی
- ضوابط مربوط به شرایط متقاضیان خرید در معاملات عمده سهام و حق تقدم سهام در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران
- دستورالعمل پیشگیری از معاملات غیر معمول صندوق‌های سرمایه‌گذاری
- دستورالعمل پذیرش کالا و اوراق بهادار مبتنی بر کالا در بورس انرژی
- دستورالعمل طبقه‌بندی موسسات حسابرسی و اشخاص موضوع ماده ۱۰ دستورالعمل موسسات حسابرسی معتمد سازمان بورس و اوراق بهادار
- ضوابط تشکیل و فعالیت کارگروه‌های تخصصی کانون کارگزاران بورس و اوراق بهادار.

جدول ۱۸-۱-۱- نماگرهای فعالیت بورس اوراق بهادار تهران

متوسط ارزش کل معاملات روزانه (میلیارد ریال)	متوسط تعداد معاملات روزانه (میلیون سهم)	تعداد روزهای فعالیت بورس طی سال	ارزش معاملات (میلیارد ریال)			تعداد معاملات (میلیون سهم)			
			کل	حق تقدم سهام	سهام	کل	حق تقدم سهام	سهام	
۹۳۹/۶	۳۰۳/۷	۲۴۱	۲۲۶۴۴۷/۳	۱۳۹۸۰/۳	۲۱۲۴۶۷/۰	۷۳۱۸۸/۸	۶۳۹۴/۸	۶۶۷۹۴/۱	۱۳۹۰
۱۰۷۵/۶	۳۳۵/۴	۲۳۹	۲۵۷۰۷۲/۵	۲۴۸۲/۸	۲۵۴۵۸۹/۷	۸۰۱۵۶/۲	۳۳۳۳/۵	۷۶۸۲۲/۷	۱۳۹۱

ماخذ: شرکت بورس اوراق بهادار تهران

- ۱۸-۱-۱- سهام**
- ۱۸-۱-۱- معاملات سهام و حق تقدم سهام**
- از مجموع تعداد سهام و حق تقدم سهام مبادله شده در این سال، ۷۲/۱ درصد در بازار اول و ۲۷/۹ درصد در بازار دوم داد و ستد شد. همچنین، از مجموع ارزش مبادلات انجام گرفته، ۷۰/۵ درصد در بازار اول و ۲۹/۵ درصد در بازار دوم انجام پذیرفت.
- در سال مورد بررسی، بورس اوراق بهادار تهران ۲۳۹ روز فعال بود. در این سال متوسط تعداد معاملات روزانه سهام و حق
- در سال ۱۳۹۱، تعداد ۸۰۱۵۶/۲ میلیون سهم و حق تقدم سهام به ارزش ۲۵۷۰۷۲/۵ میلیارد ریال در بورس اوراق بهادار تهران داد و ستد شد. این ارقام در مقایسه با معاملات مشابه سال قبل به ترتیب ۹/۵ و ۱۳/۵ درصد افزایش نشان می‌دهد.

گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۳۹۱

خود اختصاص دادند. صنعت فلزات اساسی به لحاظ تعداد سهام مبادله شده با ۱۱/۳ درصد از کل تعداد سهام مبادله شده و صنعت محصولات شیمیایی با ۱۶/۳ درصد از کل ارزش سهام مبادله شده در رتبه دوم قرار گرفتند.

در سال مورد بررسی، رشد تعداد معاملات سهام و حق تقدم سهام صنایع «دباغی، پرداخت چرم و ساخت انواع پاپوش»، «محصولات چوبی»، «فرآورده‌های نفتی، کک و سوخت هسته‌ای» و «استخراج کانه‌های فلزی» و رشد ارزش معاملات سهام داد و ستد شده صنایع «دباغی، پرداخت چرم و ساخت انواع پاپوش»، «فرآورده‌های نفتی، کک و سوخت هسته‌ای»، «محصولات چوبی» و «محصولات شیمیایی» از بیشترین درصد افزایش در مقایسه با سال گذشته برخوردار بودند. همچنین، صنایع «استخراج سایر معادن»، «کشاورزی، دامپروری و خدمات وابسته به آن»، «مواد و محصولات دارویی» و «لاستیک و پلاستیک» به لحاظ تعداد سهام داد و ستد شده و صنایع «استخراج سایر معادن»، «استخراج نفت، گاز و خدمات جنبی جز اکتشاف»، «مواد و محصولات دارویی» و «حمل و نقل، انبارداری و ارتباطات» به لحاظ ارزش معاملات سهام و حق تقدم سهام بیشترین درصد کاهش را در مقایسه با سال قبل داشتند.

در سال ۱۳۹۱، تعداد سهام مبادله شده ۱۶ صنعت و ارزش سهام داد و ستد شده ۱۲ صنعت نسبت به سال قبل افزایش یافت. ارقام مشابه سال قبل به ترتیب ۱۹ و ۲۳ صنعت بودند.

در سال مورد بررسی، تعداد ۱۴ صنعت اثر مثبت (به میزان ۲۶/۴ درصد) بر رشد تعداد سهام داد و ستد شده نسبت به سال قبل بر جای گذاشتند. این تعداد صنایع ۳۵/۲ درصد از رشد ارزش معاملات سهام و حق تقدم سهام در بورس اوراق بهادار تهران را به خود اختصاص دادند. از میان کل صنایع فعال در بورس اوراق بهادار تهران، ۱۲ صنعت بالاترین تاثیر منفی را (به میزان ۱۶/۷ درصد) بر کاهش رشد تعداد سهام داد و ستد شده نسبت به

تقدم سهام ۳۳۵/۴ میلیون سهم به ارزش ۱۰۷۵/۶ میلیارد ریال بود که در مقایسه با ارقام مشابه سال قبل به ترتیب ۱۰/۴ و ۱۴/۵ درصد افزایش داشت.

مقایسه معاملات انجام گرفته سهام و حق تقدم سهام به تفکیک دو نیمه سال ۱۳۹۱ نشان می‌دهد حدود ۳۴/۹ درصد از تعداد و ۲۷/۶ درصد از ارزش کل معاملات در نیمه اول و به ترتیب ۶۵/۱ و ۷۲/۴ درصد از تعداد و ارزش کل معاملات در نیمه دوم سال صورت گرفت.

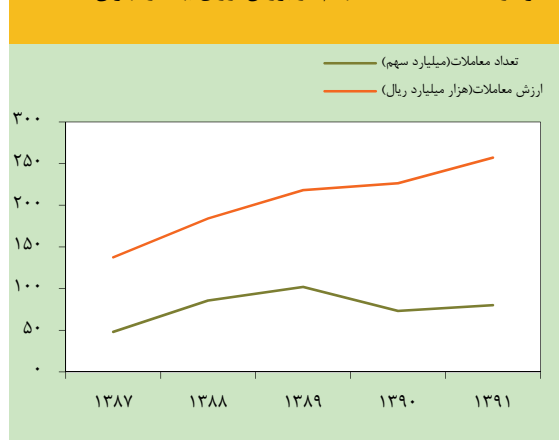
جدول ۱۸-۲- معاملات سهام و حق تقدم سهام

(سهام درصد) در بورس اوراق بهادار تهران

	تعداد		ارزش	
	نیمه اول	نیمه دوم	نیمه اول	نیمه دوم
۱۳۹۰	۵۴/۵	۴۵/۵	۵۶/۰	۴۴/۰
۱۳۹۱	۳۴/۹	۶۵/۱	۲۷/۶	۷۲/۴

ماخذ: شرکت بورس اوراق بهادار تهران

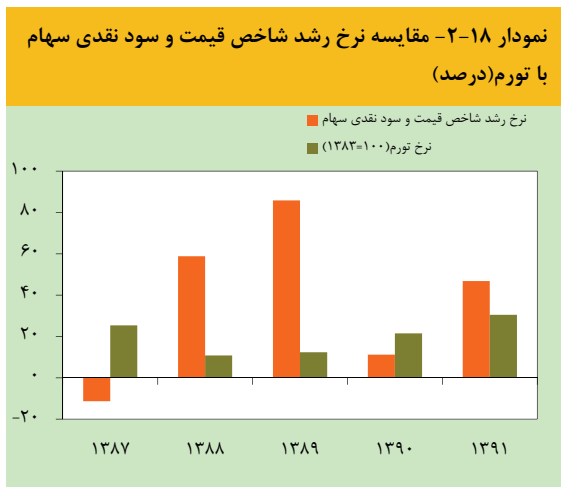
نمودار ۱۸-۱- معاملات سهام در بورس اوراق بهادار تهران

آمار معاملات سهام و حق تقدم سهام در بورس اوراق بهادار تهران به تفکیک صنایع در سال ۱۳۹۱ نشان می‌دهد صنعت «بانک‌ها، موسسات اعتباری و سایر نهادهای پولی» با ۱۷/۹ درصد از کل تعداد سهام مبادله شده و صنعت فلزات اساسی با ۱۸/۲ درصد از کل ارزش سهام مبادله شده، بالاترین سهم از کل تعداد و ارزش مبادلات سهام و حق تقدم سهام را به

شیمیایی» و «شرکت‌های چندرشته‌ای صنعتی» به ترتیب با ۵/۶، ۴/۲ و ۴/۲ واحد درصد بیشترین اثر را در افزایش تعداد سهام و حق تقدم سهام داد و ستد شده و با ۷/۰، ۹/۵ و ۷/۱ واحد درصد بیشترین اثر را در افزایش ارزش سهام و حق تقدم سهام داد و ستد شده در مقایسه با سال گذشته داشتند.

سال قبل بر جای گذاشتند. این صنایع موجب کاهش ۲۰/۸ درصدی رشد ارزش معاملات بازار بورس شدند. در سال مورد بررسی، صنایع «بانک‌ها، موسسات اعتباری و سایر نهادهای پولی»، «فلزات اساسی»، «خودرو و ساخت قطعات» و «شرکت‌های چندرشته‌ای صنعتی» که بالاترین تعداد سهام و حق تقدم سهام معامله شده در بازار را به خود اختصاص دادند، تنها موجب افزایش ۴/۷ درصدی رشد تعداد معاملات و افزایش ۴/۴ درصدی رشد ارزش معاملات سهام و حق تقدم سهام در بازار شدند. در این میان، سهم صنعت «بانک‌ها، موسسات اعتباری و سایر نهادهای پولی» از کاهش رشد تعداد و ارزش سهام داد و ستد شده در بازار به ترتیب ۴/۸ و ۷/۷ واحد درصد بود. صنعت مزبور بیشترین تاثیر منفی را بر شاخص‌های بازار داشت. پس از صنعت مزبور، صنعت «سرمایه‌گذاری‌ها» به ترتیب با ۴/۹ و ۴/۰ واحد درصد، بیشترین تاثیر را در کاهش رشد تعداد و ارزش سهام و حق تقدم سهام داد و ستد شده نسبت به سال قبل داشت، به گونه‌ای که معادل ۹/۷ واحد درصد از کاهش رشد کل تعداد سهام و حق تقدم سهام داد و ستد شده و ۱۱/۷ واحد درصد از کاهش رشد ارزش معاملات سهام ناشی از کاهش رشد دو صنعت مورد اشاره بود. همچنین، صنایع «فرآورده‌های نفتی، کک و سوخت هسته‌ای»، «محصولات

در سال ۱۳۹۱، تعداد دفعات داد و ستد اوراق بهادار حدود ۵/۲ میلیون نوبت بود که در مقایسه با سال قبل ۱۵/۴ درصد افزایش یافت. رشد مزبور در سال قبل معادل ۳۳/۵ درصد بود.

جدول ۱۸-۳- تعداد دفعات معامله و تعداد خریداران اوراق بهادار

سال	درصد تغییر		سال			
	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۸۹	
تعداد دفعات معامله	۱۵/۴	۳۳/۵	۵۲۳۵۳۲۵	۴۵۳۷۱۰۵	۳۳۹۸۵۲۴	
تعداد خریداران	۱۳/۵	۲۳/۵	۱۸۱۱۸۵۲	۱۵۹۶۸۶۲	۱۲۹۳۲۹۴	
متوسط تعداد خرید هر نفر (سهام/برگه)	-۳/۵	-۴۱/۸	۴۴۲۳۹/۹	۴۵۸۳۲/۹	۷۸۸۰۰/۹	
متوسط ارزش خرید هر نفر (میلیون ریال)	۰/۱	-۱۵/۹	۱۴۱/۹	۱۴۱/۸	۱۶۸/۶	

ماخذ: شرکت بورس اوراق بهادار تهران

تولید ناخالص داخلی، که به عنوان معیار سنجش عمق بازار سهام مورد استفاده قرار می‌گیرد، در سال مورد بررسی ۲۴/۱ درصد بود که در مقایسه با سال قبل ۳/۵ واحد درصد افزایش نشان می‌دهد.

در پایان سال ۱۳۹۱، ارزش جاری بازار سهام به ۱۷۰۷۴۹۷/۸ میلیارد ریال رسید که در مقایسه با رقم پایان سال قبل ۳۳/۱ درصد افزایش داشت. نسبت ارزش جاری بازار سهام به

گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۳۹۱

جدول ۱۸-۴- ارزش جاری بازار سهام، نسبت فعالیت و نسبت سهام داد و ستد شده به کل سهام منتشر شده (۱) (۲) (میلیارد ریال)

نسبت تعداد سهام داد و ستد شده به کل سهام منتشر شده (درصد) (۳)	نسبت فعالیت بورس (درصد) (۳)	میانگین ارزش جاری بازار	ارزش معاملات	ارزش جاری بازار در پایان سال	
۱۶/۶	۱۸/۹	۱۱۹۹۰۷۱/۴ (۳۵/۷)	۲۲۶۴۴۷/۳ (۳/۸)	۱۲۸۲۵۰۶/۷ (۱۵/۰)	۱۳۹۰
۱۵/۸	۱۷/۲	۱۴۹۵۰۰۲/۲ (۲۴/۷)	۲۵۷۰۷۲/۵ (۱۳/۵)	۱۷۰۷۴۹۷/۸ (۳۳/۱)	۱۳۹۱

ماخذ: شرکت بورس اوراق بهادار تهران

۱- شامل اوراق مشارکت نمی‌باشد.

۲- ارقام داخل پرانتز درصد تغییرات هر سال نسبت به سال قبل می‌باشد.

۳- براساس میانگین اول و آخر دوره ارزش جاری بازار سهام و تعداد سهام منتشر شده محاسبه شده است.

۱۸-۱-۲- شاخص‌های قیمت و بازدهی بازار سهام

شاخص کل قیمت در پایان سال ۱۳۹۱ به ۳۸۰۴۰/۸ واحد رسید که در مقایسه با پایان سال قبل ۴۶/۸ درصد افزایش داشت. در این سال شاخص کل قیمت به استثنای ماه‌های اردیبهشت، خرداد، تیر، مرداد و اسفند در سایر ماه‌های سال روند صعودی داشت. بالاترین رقم شاخص در بهمن ماه به میزان ۳۸۷۳۹/۴ و کمترین مقدار شاخص در مرداد ماه به میزان ۲۴۲۷۹/۱ بود.

در سال ۱۳۹۱، نسبت قیمت به بازده انتظاری (P/E) بورس اوراق بهادار معادل ۵/۳۵ بود که در مقایسه با سال قبل ۱۱/۶ درصد کاهش یافت.

در سال ۱۳۹۱، صنایع «فلزات اساسی»، «محصولات

شیمیایی»، «بانک‌ها، موسسات اعتباری و سایر نهادهای پولی» و «استخراج کانه‌های فلزی» به ترتیب با ۱۹/۴، ۱۳/۲، ۱۱/۸ و ۱۱/۸ درصد و در مجموع ۵۶/۲ درصد، بیشترین سهم از ارزش جاری بازار سهام را در اختیار داشتند. نسبت فعالیت بورس در سال ۱۳۹۱ به ۱۷/۲ درصد رسید که در مقایسه با رقم مشابه سال قبل ۱/۷ واحد درصد کاهش نشان می‌دهد. نسبت فعالیت بورس در سال ماقبل آن ۱۸/۹ درصد بود.

نسبت تعداد سهام داد و ستد شده به کل تعداد سهام

منتشر شده در سال ۱۳۹۱ به ۱۵/۸ درصد رسید که در مقایسه با رقم مشابه سال قبل ۰/۸ واحد درصد کاهش داشت.

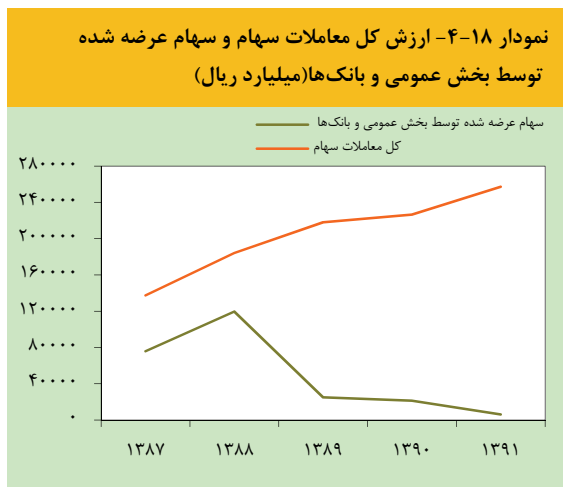
(۱۳۶۹=۱۰۰)

جدول ۱۸-۵- شاخص‌های بازدهی سرمایه‌گذاری در بورس اوراق بهادار تهران

درصد تغییر		پایان سال			
۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۸۹	
۴۶/۸	۱۱/۲	۱۵۴۷۷۱/۰	۱۰۵۲۹۸/۰	۹۴۷۷۶/۰	شاخص قیمت و سود نقدی
۴۶/۸	۱۱/۲	۳۸۰۴۰/۸	۲۵۹۰۵/۶	۲۳۲۹۴/۹	شاخص کل قیمت
۳۵/۴	۱۲/۹	۴۴۶۲۰/۳	۳۲۹۴۶/۳	۲۹۱۷۸/۲	شاخص شناور آزاد
۱/۰	۰/۶	۶۰۸۱۱/۶	۶۰۱۹۱/۵	۵۹۸۳۸/۷	شاخص قیمت مالی
۵۸/۹	۱۴/۴	۳۲۸۹۱/۷	۲۰۶۹۷/۷	۱۸۰۹۳/۵	شاخص قیمت صنعت
۳۸/۸	۱۰/۴	۳۰۰۳۰/۷	۲۱۶۴۳/۳	۱۹۶۱۲/۱	شاخص قیمت بازار اول
۸۲/۹	۱۵/۹	۶۲۸۳۹/۹	۳۴۳۴۸/۲	۲۹۶۲۷/۶	شاخص قیمت بازار دوم
۲۹/۷	۱۴/۰	۱۶۱۷/۷	۱۲۴۷/۱	۱۰۹۴/۳	شاخص ۵۰ شرکت فعال‌تر

ماخذ: شرکت بورس اوراق بهادار تهران

کک و سوخت هسته‌ای» بیشترین افزایش شاخص قیمت را در میان صنایع مختلف به ترتیب به میزان ۴۴۵/۰، ۲۵۲/۷، ۲۵۰/۲ و ۲۱۵/۵ درصد به خود اختصاص دادند. بیشترین کاهش شاخص قیمت در صنایع «دبای، پرداخت چرم و ساخت انواع پاپوش» و «سایر واسطه‌گری‌های مالی» به ترتیب با ۶۱/۴ و ۳۶/۴ درصد رخ داد.

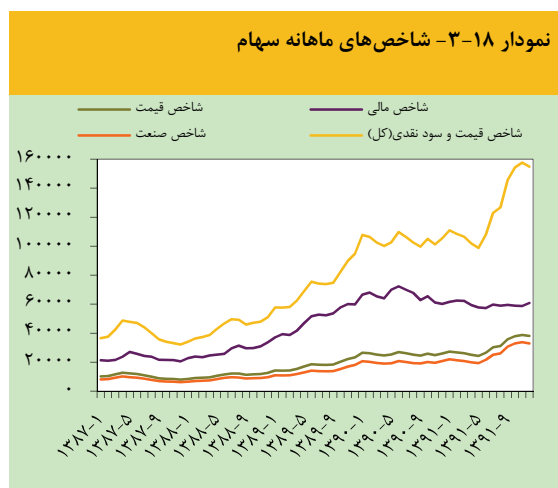

در سال ۱۳۹۱، در مجموع ۲۲۴۶/۴ میلیون سهم به ارزش ۶۱۱۶/۶ میلیارد ریال توسط سازمان‌ها، شرکت‌های دولتی و سیستم بانکی عرضه شد که در مقایسه با سال قبل از نظر تعداد و ارزش به ترتیب ۶۴/۳ و ۷۱/۲ درصد کاهش داشت.

در سال ۱۳۹۱، شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی با ۹۴/۶ درصد از کل تعداد و ۹۳/۴ درصد از کل ارزش سهام عرضه شده بالاترین عرضه سهم را به خود اختصاص داد. سازمان خصوصی‌سازی با ۴/۴ درصد از کل تعداد و ۶/۱ درصد از کل ارزش سهام عرضه شده در جایگاه بعدی قرار گرفت.

در سال ۱۳۹۱، به لحاظ تعداد و ارزش سهام عرضه شده تنها شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران نسبت به سال قبل با رشد مواجه شد.

در میان اجزای شاخص کل قیمت سهام در پایان سال ۱۳۹۱، شاخص قیمت مالی به ۶۰۸۱۱/۶ واحد رسید که در مقایسه با رقم شاخص در پایان سال قبل ۱/۰ درصد افزایش نشان می‌دهد. شاخص قیمت صنعت نیز از ۲۰۶۹۷/۷ واحد در پایان سال ۱۳۹۰ با ۵۸/۹ درصد افزایش به ۳۲۸۹۱/۷ واحد در پایان سال ۱۳۹۱ رسید.

در پایان سال ۱۳۹۱، شاخص قیمت سهام در بازار اول به ۳۰۰۳۰/۷ واحد رسید که در مقایسه با رقم این شاخص در پایان سال ۱۳۹۰ به میزان ۳۸/۸ درصد افزایش داشت. شاخص قیمت در بازار دوم از ۳۴۳۴۸/۲ واحد در پایان سال ۱۳۹۰ به ۶۲۸۳۹/۹ واحد در پایان سال ۱۳۹۱ رسید که ۸۲/۹ درصد افزایش نشان می‌دهد.

در میان صنایع سی‌وهشت‌گانه بورس اوراق بهادار تهران در سال ۱۳۹۱، شاخص قیمت ۲۶ صنعت افزایش و شاخص قیمت ۱۱ صنعت کاهش یافت و شاخص قیمت یک صنعت بدون تغییر باقی ماند. صنایع «حمل و نقل، انبارداری و ارتباطات»، «کشاورزی، دامپروری و خدمات وابسته به آن»، «ساخت رادیو، تلویزیون و دستگاه‌ها و وسایل ارتباطی» و «فرآورده‌های نفتی،

گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۳۹۱

جدول ۱۸-۶- عرضه سهام توسط بخش عمومی و بانکها(۱)

فروشنده	تعداد(میلیون سهم)		ارزش(میلیارد ریال)		درصد تغییر		سهم در سال ۱۳۹۱(درصد)(۲)	
	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۹۱	تعداد	ارزش	تعداد	ارزش
دولت جمهوری اسلامی ایران	۳۳۷۹/۲	۳/۶	۸۱۷۱/۰	۴/۱	-۹۹/۹	-۹۹/۹	۰/۲	۰/۱
سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران	۱۸/۶	۱/۶	۶۷/۳	۷/۹	-۹۱/۲	-۸۸/۳	۰/۱	۰/۱
شرکت ملی نفت ایران	۱۳۰۲/۷	۰/۰	۷۲۹۶/۴	۰/۰	-۱۰۰/۰	-۱۰۰/۰	۰/۰	۰/۰
سازمان خصوصی سازی	۲۵۲/۱	۹۹/۶	۸۴۳/۰	۳۷۰/۴	-۶۰/۶	-۵۶/۱	۴/۴	۶/۱
شرکت ملی پالایش و پخش فراورده‌های نفتی ایران	۱۳۳۹/۴	۲۱۲۴/۱	۴۸۹۴/۵	۵۷۱۳/۰	۵۸/۶	۱۶/۷	۹۴/۶	۹۳/۴
شرکت مادر تخصصی بازرگانی دولتی ایران	۰/۰	۱۷/۵	۰/۰	۲۱/۳	۰	۰	۰/۸	۰/۳
جمع کل	۶۲۹۳/۰	۲۲۴۶/۴	۲۱۲۷۲/۲	۶۱۱۶/۶	-۶۴/۳	-۷۱/۲	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰

ماخذ: سازمان بورس و اوراق بهادار و شرکت بورس اوراق بهادار تهران

۱- شامل واگذاری در قالب سهام عدالت، سهام ترجیحی و سهام بابت رد دیون دولت و جواز صادراتی است.

۲- اختلاف سرجمع با اجزا ناشی از گرد کردن ارقام است.

۱۸-۲- تعداد شرکت‌های بورس اوراق بهادار تهران

بجز تامین اجتماعی ۵ و سایر واسطه‌گری‌های مالی ۴ عدد بودند. از مجموع شرکت‌های درج شده در تابلوی بورس در پایان سال ۱۳۹۱، تعداد ۶۴ شرکت در تابلوی اصلی، ۵۶ شرکت در تابلوی فرعی بازار اول و ۲۰۲ شرکت در بازار دوم فعال بودند.

در سال ۱۳۹۱، تعداد شرکت‌های درج شده روی تابلوهای بورس به ۳۲۲ شرکت رسید. در این سال شرکت‌های تشکیل‌دهنده شاخص مالی ۳۴ شرکت بودند که از این میان، بانک‌ها، موسسات اعتباری و سایر نهادهای پولی ۱۰، سرمایه‌گذاری‌ها ۱۵، بیمه و صندوق بازنشستگی

جدول ۱۸-۷- تعداد شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران

تغییر	پایان سال		
	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۸۹
شرکت‌های پذیرفته شده	۹	۳۴۲	۳۴۲
شرکت‌های تشکیل‌دهنده شاخص مالی(۱)	۲	۳۴	۳۰
سایر شرکت‌ها	۷	۳۰۸	۳۱۲
شرکت‌های حذف شده	۸	۲۰	۰
شرکت‌های درج شده روی تابلوها	۱	۳۲۲	۳۴۲

ماخذ: شرکت بورس اوراق بهادار تهران

۱- در سال‌های مذکور، این شرکت‌ها شامل شرکت‌های صنایع «بانک‌ها، موسسات اعتباری و سایر نهادهای پولی»، «سرمایه‌گذاری‌ها»، «سایر واسطه‌گری‌های مالی» و «بیمه و صندوق بازنشستگی بجز تامین اجتماعی» می‌باشند.

۱۸-۳- مبالغ ثبت شده افزایش سرمایه شرکت‌های پذیرفته

شده در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران

که ۶۱/۶ درصد از مجموع افزایش سرمایه شرکت‌ها از محل مذکور تامین شد. رقم مشابه سال قبل ۷۳/۷ درصد بود. به علاوه، افزایش سرمایه از محل اندوخته‌ها، سود انباشته و تجدید ارزیابی دارایی‌های ثابت به ترتیب ۰/۷، ۱۹/۰ و ۱۸/۷ درصد بود. ارقام مشابه سال قبل به ترتیب ۲/۷، ۲۳/۶ و ۰/۰ درصد بود.

در سال ۱۳۹۱، مجموع افزایش سرمایه شرکت‌های بورسی و فرابورسی ۱۰۶۳۳۳/۶ میلیارد ریال بود که در مقایسه با سال قبل ۷۶/۹ درصد افزایش نشان می‌دهد. در سال مورد بررسی، منبع اصلی تامین مالی افزایش سرمایه شرکت‌ها از محل مطالبات و آورده نقدی بود، به گونه‌ای

جدول ۱۸-۸- مبالغ ثبت شده افزایش سرمایه شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران (میلیارد ریال)

درصد تغییر افزایش سرمایه	جمع کل افزایش سرمایه	تجدید ارزیابی دارایی‌های ثابت	از محل مطالبات و آورده نقدی	از محل اندوخته‌ها	از محل سود انباشته	
۲۰۳/۹	۶۰۱۱۵/۶	-	۴۴۳۱۱/۱	۱۶۳۹/۷	۱۴۱۶۴/۸	۱۳۹۰
۷۶/۹	۱۰۶۳۳۳/۶	۱۹۹۰/۱۲	۶۵۴۹۹/۵	۷۶۲/۱	۲۰۱۷۰/۸	۱۳۹۱

ماخذ: سازمان بورس و اوراق بهادار

۱۸-۴- فعالیت کارگزاران بورس اوراق بهادار

در سال ۱۳۹۱، تعداد ۹۲ شرکت کارگزاری در بورس اوراق بهادار فعال بود. در این میان، ۱۷ کارگزاری مربوط به بانک‌های دولتی و غیردولتی بود که سهم آنها از مجموع ارزش خرید سهام و حق تقدم سهام ۲۶/۷ درصد و از مجموع ارزش فروش ۳۳/۷ درصد بود. ارقام مشابه در سال ۱۳۹۰ به ترتیب ۶۸/۷ و ۶۷/۰ درصد بود.

در سال ۱۳۹۱، تعداد ۹۲ شرکت کارگزاری در بورس اوراق بهادار فعال بود. در این میان، ۱۷ کارگزاری مربوط به بانک‌های دولتی و غیردولتی بود که سهم آنها از مجموع ارزش خرید سهام و حق تقدم سهام ۲۶/۷ درصد و از مجموع ارزش فروش ۳۳/۷ درصد بود. ارقام مشابه در سال ۱۳۹۰ به ترتیب

جدول ۱۸-۹- فعالیت کارگزاران بورس اوراق بهادار

(میلیارد ریال)

سهم از فروش سال ۱۳۹۱	فروش سهام (۱)		سهم از خرید سال ۱۳۹۱	خرید سهام (۱)		تعداد در سال ۱۳۹۱	
	درصد تغییر	۱۳۹۱		درصد تغییر	۱۳۹۱		
۶۶/۳	۱۲/۲	۱۷۰۳۱۸	۷۳/۳	۲۱/۰	۱۸۸۳۶۵	۷۵	غیربانکی
۳۳/۷	۱۶/۲	۸۶۷۵۵	۲۶/۷	-۲/۹	۶۸۷۰۷	۱۷	بانک‌ها
۱۰۰/۰	۱۳/۵	۲۵۷۰۷۲	۱۰۰/۰	۱۳/۵	۲۵۷۰۷۲	۹۲	جمع کل

ماخذ: شرکت بورس اوراق بهادار تهران
۱- ارقام بدون احتساب معاملات اوراق مشارکت است.

به تالار کرج، ۱/۲ و ۱/۲ درصد مربوط به تالار کیش و ۱/۱ و ۱/۰ درصد مربوط به تالار رشت بود. در سال ۱۳۹۱، میزان ۱۱/۴ درصد از تعداد و ۱۰ درصد از ارزش خرید و فروش سهام و حق تقدم مربوط به معاملات الکترونیکی بود. در سال ۱۳۹۰، سهم معاملات الکترونیکی به ترتیب ۷/۱ و ۶/۱ درصد تعداد و ارزش مبادلات بود.

۱۸-۶- بورس کالا

با ادغام بورس‌های فلزات و کشاورزی در سال ۱۳۸۶ و تشکیل بورس کالای ایران و راه‌اندازی تالار فرآورده‌های نفتی و پتروشیمی در سال مذکور، معاملات کالایی در سه تالار محصولات صنعتی و معدنی، محصولات کشاورزی و فرآورده‌های نفتی و پتروشیمی بورس کالا انجام می‌شود.

۱۸-۵- تالارهای بورس اوراق بهادار

در راستای گسترش جغرافیایی بورس و فراهم کردن امکان دسترسی عموم به بازار سرمایه و ایجاد فرصت سرمایه‌گذاری برای آنها، تا پایان سال ۱۳۹۱ تعداد تالارهای بورس فعال به ۳۸ تالار رسید. در این سال مجموع مبادلات انجام شده (حجم خرید و فروش) با احتساب معاملات الکترونیکی تعداد ۱۶۰۳۲۶/۸ میلیون سهم و برگه اوراق بهادار به ارزش ۵۲۸۶۶۸/۲ میلیارد ریال بود که نسبت به سال قبل به ترتیب ۹/۵ و ۱۶/۷ درصد افزایش یافت. از مجموع تعداد و ارزش مبادلات اوراق بهادار کشور به ترتیب ۷۰/۴ و ۷۳/۵ درصد متعلق به تالار بورس تهران، ۴/۰ و ۳/۴ درصد مربوط به تالار اصفهان، ۱/۶ و ۱/۳ درصد مربوط به تالار مشهد، ۱/۳ و ۱/۲ درصد مربوط

گزارش اقتصادی و ترانزنامه سال ۱۳۹۱

معاملات محصولات صنعتی و معدنی در سال ۱۳۹۱ مربوط به فولاد با سهم ۷۷/۳ درصدی، مس با سهم ۱۴/۷ درصدی و آلومینیوم با سهم ۴/۸ درصدی بود. همچنین، ۷۱/۴ درصد از ارزش محصولات صنعتی و معدنی در بورس به صورت سلف، ۲۷/۵ درصد به صورت نقد و بقیه به صورت نسیه انجام شد.

در سال مورد بررسی، حدود ۱۸۴/۶ هزار تن محصولات کشاورزی شامل گندم، برنج، جو، ذرت، انواع کنجاله، شکر، کنسراتره، تفاله و پنبه به ارزش ۱۳۴۷/۱ میلیارد ریال در تالار کشاورزی بورس کالا مبادله شد. از رقم مذکور، ۸۴/۲ هزار تن ذرت به ارزش ۴۱۵/۹ میلیارد ریال معامله شد. حجم معاملات شکر و برنج به ترتیب ۲۵/۷ و ۴۳/۵ هزار تن به ارزش ۲۸۹/۷ و ۳۹۹/۲ میلیارد ریال بود. به لحاظ ارزش معاملات، ذرت با ۳۰/۹ درصد، برنج با ۲۹/۶ درصد و شکر با ۲۱/۵ درصد به ترتیب بالاترین سهم از ارزش معاملات بخش کشاورزی را به خود اختصاص دادند.

در سال ۱۳۹۱، تعداد ۱۲ فرآورده نفتی و پتروشیمی در بورس کالا داد و ستد شد. وزن و ارزش محصولات داد و ستد شده به ترتیب ۸۳۵۲/۳ هزار تن و ۱۱۶۳۸۷/۳ میلیارد ریال بود. بیشترین حجم معاملات مربوط به قیر و بیشترین ارزش معاملات مربوط به پلیمر بود که به ترتیب ۴۸/۳ و ۴۶/۴ درصد از وزن و ارزش معاملات را به خود اختصاص دادند. پس از پلیمر، قیر، شیمیایی و وکیوم باتوم به ترتیب ۳۲/۸، ۱۰/۴ و ۶/۹ درصد از ارزش معاملات داد و ستد شده در بازار فرآورده‌های نفتی و پتروشیمی را به خود اختصاص دادند.

در سال مورد بررسی، دیگر فرآورده‌های نفتی و پتروشیمی به لحاظ ارزش در مجموع ۳/۵ درصد از ارزش کل معاملات را به خود اختصاص دادند.

در سال ۱۳۹۱، بورس کالای ایران ۲۳۷ روز معاملاتی را سپری نمود. طی سال مورد بررسی، ۲۱/۷ میلیون تن انواع کالاها در سه گروه اصلی محصولات صنعتی و معدنی، محصولات کشاورزی و محصولات پتروشیمی و فرآورده‌های نفتی مورد داد و ستد قرار گرفت که نسبت به سال گذشته ۶/۳ درصد رشد داشت. به طور میانگین، در هر روز معاملاتی بورس کالای ایران، ۹۱/۶ هزار تن انواع کالاها در قالب انواع قراردادهای نقدی، نسیه و سلف معامله شد.

طی سال مورد بررسی، ارزش معاملات بورس کالای ایران ۳۱۵/۱ هزار میلیارد ریال بود که نسبت به سال قبل ۸۴/۶ درصد رشد نشان می‌دهد. افزایش رشد ارزش معاملات نسبت به رشد حجم معاملات بورس کالای ایران نشان‌دهنده افزایش قیمت کالاها طی سال مورد بررسی است. به طور میانگین، در سال ۱۳۹۱ به صورت روزانه ۱۳۲۹/۴ میلیارد ریال انواع کالاها در قالب قراردادهای نقدی، نسیه و سلف داد و ستد شد.

در سال ۱۳۹۱، در مجموع ۱۳۱۷۱/۶ هزار تن محصولات صنعتی و معدنی به ارزش ۱۹۷۳۴۱/۰ میلیارد ریال مبادله شد که نسبت به سال قبل از لحاظ حجم و ارزش به ترتیب ۱۲/۷ و ۹۲/۵ درصد افزایش نشان می‌دهد. از رقم مذکور، ۱۱۰۴۱/۴ هزار تن به ارزش ۱۵۲۴۹۳/۵ میلیارد ریال به معاملات فولاد اختصاص داشت. حجم معاملات مس و آلومینیوم نیز به ترتیب ۴۴۸/۳ و ۱۵۹/۸ هزار تن به ارزش ۲۹۰۰۳/۸ و ۹۵۵۶/۵ میلیارد ریال بود.

نسبت حجم معاملات انواع محصولات به کل محصولات صنعتی و معدنی در سال ۱۳۹۱ نشان می‌دهد که ۸۳/۸ درصد معاملات به فولاد، ۱۱/۰ درصد به سنگ‌آهن، ۳/۴ درصد به مس، ۱/۲ درصد به آلومینیوم، ۰/۴ درصد به کک متالورژی و ۰/۱ درصد به سیمان تعلق داشته است. بالاترین سهم از ارزش

۱۸-۷- فرابورس ایران

۱۳۹۱، تعداد ۴۴ میلیون ورقه به ارزش ۴۱۴۴۲ میلیارد ریال در بازار ابزارهای نوین مالی مورد معامله قرار گرفت. ۸۴/۱ درصد از حجم و ۸۹/۳ درصد از ارزش معاملات بازار ابزارهای نوین مالی مربوط به ابزارهای با درآمد ثابت و بقیه مربوط به حق تقدم استفاده از تسهیلات مسکن بود.

در سال ۱۳۹۱، تعداد نمادهای معاملاتی فرابورس ۲۰۱ نماد بود که در مقایسه با سال گذشته ۸۴/۴ درصد رشد داشت. در سال ۱۳۹۱، از تعداد ۲۰۱ نماد معاملاتی تعداد ۱۲۷ نماد به صورت پیوسته و تعداد ۷۴ نماد در بازار پایه به صورت توافقی مورد نقل و انتقال قرار گرفتند.

جدول ۱۸-۱۰- مقایسه ارزش و حجم معاملات در بازارهای فرابورس ایران طی سال ۱۳۹۱

ارزش معاملات (میلیارد ریال)	سهم (درصد)	حجم معاملات (میلیون ورقه)	سهم (درصد)
بازار اول	۱۳۷۶۰	۹/۴	۳۹۰۳
بازار دوم	۳۴۸۳۹	۲۳/۷	۱۱۸۶۵
بازار سوم	۲۹۷۷۴	۲۰/۲	۶۹۰۰
بازار ابزارهای نوین مالی	۴۱۴۴۲	۲۸/۲	۴۴
بازار پایه	۲۷۳۴۷	۱۸/۶	۹۶۱۰
جمع	۱۴۷۱۶۲	۱۰۰/۰	۳۲۳۲۳

ماخذ: شرکت فرابورس ایران

۱۸-۸- صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک

«صندوق سرمایه‌گذاری مشترک» یکی از انواع واسطه‌های مالی و از جمله نهادهایی است که با فروش پیوسته واحدهای سرمایه‌گذاری (یونیت) خود به عموم مردم، وجوهی را تحصیل و آنها را در ترکیب متنوعی از اوراق بهادار شامل سهام، اوراق مشارکت، ابزارهای کوتاه‌مدت بازار پول و دارایی‌های دیگر با توجه به هدف صندوق سرمایه‌گذاری می‌کند.

ترکیب دارایی‌های صندوق، پرتفوی یا سبد صندوق شناخته می‌شود و خریداران واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق‌ها به نسبت سهم خود بخشی از مالکیت سبد اوراق بهادار صندوق را به دست می‌آورند. هر واحد سرمایه‌گذاری صندوق نشان‌دهنده

در سال ۱۳۹۱، ارزش کل معاملات فرابورس ایران به ۱۴۷۱۶۲/۰ میلیارد ریال رسید که نسبت به سال قبل ۶۹/۵ درصد افزایش نشان می‌دهد. حجم معاملات فرابورس ایران طی دوره مورد بررسی ۳۲۳۲۳ میلیون ورقه بود که نسبت به سال گذشته ۷۱/۹ درصد افزایش یافته است.

از مجموع ارزش کل معاملات فرابورس در این سال، ۲۸/۲ درصد در بازار ابزارهای نوین مالی، ۲۳/۷ درصد در بازار دوم، ۲۰/۲ درصد در بازار سوم و ۹/۴ درصد در بازار اول انجام پذیرفت. بازار پایه فرابورس ایران که در اجرای بند (ب) ماده ۹۹ قانون برنامه پنجم توسعه در سال ۱۳۹۰ آغاز به کار نمود، سهمی معادل ۱۸/۶ درصد از کل ارزش و ۲۹/۷ درصد از کل حجم معاملات بازارهای فرابورس کشور را به خود اختصاص داد. حجم و ارزش سهام مبادله شده در بازار اول در سال ۱۳۹۱ نسبت به سال ۱۳۹۰ به ترتیب رشدی معادل ۲۹/۹- و ۴۷/۸- درصد نشان می‌دهد. بازار دوم فرابورس ایران در سال ۱۳۹۰ راه‌اندازی شد که تعداد ۱۱۸۶۵ میلیون سهم به ارزش ۳۴۸۳۹ میلیارد ریال در این بازار داد و ستد شد. در سال ۱۳۹۱، تعداد کل بازارهای اول و دوم فرابورس ایران داد و ستد شد که نسبت به سال ۱۳۹۰ به ترتیب ۴۱/۸ و ۲۷/۸ درصد رشد نشان می‌دهد. طی سال مورد بررسی، ۶۹۰۰ میلیون ورقه سهام به ارزش ۲۹۷۷۴/۰ میلیارد ریال در بازار سوم فرابورس مورد معامله قرار گرفت که به لحاظ حجم و ارزش نسبت به سال گذشته به ترتیب ۶۰/۵ و ۵۸/۱ درصد افزایش نشان می‌دهد.

بازار اوراق مشارکت فرابورس ایران که در تاریخ ۱۳۸۸/۷/۱۱ راه‌اندازی شد، در سال ۱۳۸۹ با تنوع بخشیدن به ابزارهای بدهی در این بازار، تغییر نام پیدا کرد و از سال ۱۳۹۰ با نام «بازار ابزارهای نوین مالی» به فعالیت خود ادامه داد. در سال

گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۳۹۱

صندوق سودآوری بالاتری نسبت به شاخص بورس اوراق بهادار و تعداد ۷۵ صندوق سودآوری کمتر از شاخص بورس داشتند.

جدول ۱۸-۱۱- عملکرد صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک

درصد تغییر	سال		
	۱۳۹۱	۱۳۹۰	
۱۶/۵	۹۲	۷۹	تعداد کل صندوق‌ها
۳۴/۴	۲۴۳۵۴	۱۸۱۱۴	ارزش روز کل صندوق‌ها (میلیارد ریال)
			تعداد سرمایه‌گذاران
۹/۰	۷۰۲۸۹	۶۴۴۹۲	حقیقی
۱۱/۶	۷۹۹	۷۱۶	حقوقی
۹/۰	۷۱۰۸۸	۶۵۲۰۸	کل
			ارزش معاملات سهام صندوق‌ها (مجموع ارزش خرید و فروش سهام - میلیارد ریال)
-۴۵/۱	۱۳۶۱۷	۲۴۸۱۲	

ماخذ: سازمان بورس و اوراق بهادار

۱۸-۹- اوراق مشارکت

در سال ۱۳۹۱، مبلغ ۲۲۲۴۴۸/۹ میلیارد ریال اوراق مشارکت منتشر شد که ۱۲۳۲۱۸/۱ میلیارد ریال آن (۵۵/۴ درصد) به فروش رفت.

طبق بند ۳۵ ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۹۱، به شهرداری کلان‌شهرها اجازه داده شد به طور مشترک یا انفرادی با مجوز بانک مرکزی و تایید وزارت کشور تا سقف ۵۰۰۰۰ میلیارد ریال اوراق مشارکت با تضمین خود منتشر کنند. از این مبلغ، تنها معادل ۲۹۱۵ میلیارد ریال انتشار یافت و ۲۵۴۵/۱ میلیارد ریال آن به فروش رسید. سهم شهرداری‌های استان‌ها و کلان‌شهرها از کل اوراق مشارکت منتشر شده ۱/۳ درصد و از کل اوراق فروش رفته ۲/۱ درصد بود.

نسبت مالکیت هریک از سرمایه‌گذاران در دارایی‌های صندوق و درآمد ناشی از آن دارایی‌ها است.

طبق بند ۲۰ ماده ۱ قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران (مصوب آذر ماه ۱۳۸۴)، صندوق سرمایه‌گذاری نهادی مالی است که فعالیت اصلی آن سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار می‌باشد و مالکان آن به نسبت سرمایه‌گذاری خود در سود و زیان صندوق شریک هستند.

اولین صندوق سرمایه‌گذاری مشترک از ابتدای سال ۱۳۸۷ فعالیت خود را آغاز کرد و با تصویب قانون «توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید به منظور تسهیل اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی» (مصوب آذر ماه ۱۳۸۸) فعالیت این صندوق‌ها توسعه بیشتری یافت.

تعداد صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک از ۱۶ صندوق در سال ۱۳۸۷ به ۳۳ صندوق در سال ۱۳۸۸، ۵۳ صندوق در سال ۱۳۸۹، ۷۹ صندوق در سال ۱۳۹۰ و ۹۲ صندوق در سال ۱۳۹۱ افزایش یافت.

ارزش روز کل این صندوق‌ها از ۱۸۱۱۴ میلیارد ریال در پایان سال ۱۳۹۰ با ۳۴/۴ درصد افزایش به ۲۴۳۵۴ میلیارد ریال در پایان سال ۱۳۹۱ رسید. تعداد کل سرمایه‌گذاران (حقیقی و حقوقی) این صندوق‌ها از ۶۵۲۰۸ در سال ۱۳۹۰ به ۷۱۰۸۸ در سال ۱۳۹۱ رسید. ارزش معاملات سهام صندوق‌های سرمایه‌گذاری (مجموع ارزش خرید و فروش سهام) با ۴۵/۱ درصد کاهش به ۱۳۶۱۶/۹ میلیارد ریال در سال ۱۳۹۱ رسید. طی سال ۱۳۹۱، از میان ۹۲ صندوق سرمایه‌گذاری مشترک تعداد ۱۷

جدول ۱۸-۱۲- وضعیت اوراق مشارکت

(میلیارد ریال)

وضعیت اوراق تا پایان سال ۱۳۹۱	وضعیت اوراق سررسید شده	نرخ سود علی‌الحساب (درصد)	مبلغ فروش رفته	مبلغ منتشر شده	کل مبلغ مصوب	تعداد دفعات انتشار اوراق مشارکت	تعداد طرح‌های اوراق مشارکت منتشره در هر سال	
							سررسید شده	سررسید نشده
۲۱۶۶۹۵/۳	۲۵۱۷۷۷/۵	۱۵/۵-۲۴/۰	۴۶۸۴۷۲/۸	۵۸۸۶۳۳/۰	۶۲۶۹۳۳/۰	۱۹۴	۱۹۹	از ابتدای انتشار تا پایان سال ۱۳۹۰
۱۲۳۲۱۸/۱	۰/۰	۲۰/۰	۱۲۳۲۱۸/۱	۲۲۲۴۴۸/۹	۲۲۲۴۴۸/۹	۳۸	۳۸	سال ۱۳۹۱
۳۳۹۹۱۳/۴	۲۵۱۷۷۷/۵	-	۵۹۱۶۹۰/۹	۸۱۱۰۸۱/۹	۸۴۹۳۸۱/۹	۲۳۲	۲۳۷	از ابتدای انتشار (سال ۱۳۷۳)

گذشته ۱۵/۰ درصد افزایش داشت. در سال ۲۰۱۲، به‌استثنای بورس‌های کازابلانکا، بوینس آیرس، کلمبیا، قیرس، امان، موریس و ایرلند بقیه بورس‌ها شاهد افزایش ارزش بازار بودند.

بیشترین ارزش معاملات سهام^(۴) در این سال به ترتیب به بورس‌های نیویورک-یورونکست ایالات متحده، نزدک، توکیو، شانگهای، شنژن، لندن، نیویورک-یورونکست اروپا، کره، کانادا و آلمان تعلق داشت که در مجموع با ۳۹۵۸۴/۵ میلیارد دلار حدود ۸۰/۹ درصد از ارزش معاملات سهام بورس‌های عضو را در اختیار داشتند. در این میان، بورس مسقط با ۱۰۹/۰ درصد افزایش بیشترین رشد ارزش معاملات را به خود اختصاص داد. ارزش معاملات بورس‌های عضو این فدراسیون طی سال ۲۰۱۲ نسبت به سال گذشته ۲۲/۴ درصد کاهش داشت.

اگرچه شاخص‌های اصلی قیمت در هریک از بورس‌ها به روش متفاوتی محاسبه می‌شود، اما درصد تغییرات آنها می‌تواند نشان‌دهنده میانگین بازده بازار باشد. در سال ۲۰۱۲، به لحاظ شاخص قیمت و بازده (کل)، بورس استانبول و مصر در میان اعضای این فدراسیون به ترتیب رتبه اول و دوم را به خود اختصاص دادند و نسبت به سال قبل، ۵۲/۶ و ۵۰/۸ درصد افزایش یافتند.

همچنین در سال مورد بررسی، برای تامین مالی طرح‌های بخش آب، برق، خط آهن و توسعه میادین گازی و نیروگاه‌ها ۱۱۹۵۳۳/۹ میلیارد ریال اوراق مشارکت توسط شرکت‌های دولتی منتشر شد که ۶۱/۷ درصد آن معادل ۷۳۸۰۶/۴ میلیارد ریال به فروش رسید.

در این سال معادل ۱۰۰۰۰۰ میلیارد ریال اوراق مشارکت توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران منتشر گردید که ۴۶/۹ درصد آن معادل ۴۶۸۶۶/۶ میلیارد ریال به فروش رسید.

۱۸-۱۰- بررسی مقایسه‌ای بورس ایران و جهان^(۱)

براساس گزارش فدراسیون جهانی بورس‌ها^(۲)، نماگرهای عمده فعالیت بورس‌های عضو این فدراسیون نشان می‌دهد که در سال ۲۰۱۲ میلادی، بورس‌های نیویورک-یورونکست ایالات متحده، نزدک، توکیو، لندن، یورونکست اروپا، هنگ‌کنگ، شانگهای، کانادا، آلمان و استرالیا به ترتیب ۱۰ بورس بزرگ جهان از نظر ارزش بازار سهام^(۳) بودند و در مجموع با ۳۸۶۸۶/۹ میلیارد دلار حدود ۷۰/۸ درصد از ارزش بازار سهام بورس‌های عضو را در اختیار داشتند. ارزش بازار سهام بورس‌های عضو این فدراسیون طی سال ۲۰۱۲ نسبت به سال

۱- در سال ۲۰۱۲، اطلاعات بورس تهران در گزارش فدراسیون جهانی بورس‌ها موجود نمی‌باشد.

۲- World Federation of Exchanges, Annual Report and Statistics, ۲۰۱۲

۳- market capitalization

۴- value of share trading